

Cuprins

Cuvânt-înainte.....	13
Foreword.....	15
Capitolul 1	
Etică în profesia contabilă.....	17
1.1. Disciplina eticii.....	17
1.1.1. Etica – definiție și clasificare	17
1.1.2. Perspective etice	22
1.1.3. Dileme etice.....	24
1.3.1.1. Modelul lui Kohlberg	25
1.3.1.2. Modelul lui Gilligan	26
1.3.1.3. Modelul lui Jones	27
1.3.1.4. Modelul de raționament etic „Cutia lui Potter”	29
1.2. Nevoia de etică și de reglementare în domeniul eticii în auditul financiar	34
1.2.1. Profesia de auditor financiar	34
1.2.1.1. Profesie și profesionalism	34
1.2.1.2. Caracteristicile profesiei de auditor	37
1.2.1.3. Rolul și responsabilitatea auditorului financiar	39
1.2.2. Controversele de percepție asupra auditului.....	43
1.2.2.1. Scandalurile financiare și efectul asupra profesiei	43
1.2.2.2. Criza economico-financiară și efectul asupra profesiei	48
1.2.2.3. Expectation gap.....	54
1.2.2.4. Modele privind „expectation gap”	56
1.2.2.5. Model propus privind independența	61
1.2.3. Nevoia de etică în auditul financiar.....	66
1.2.4. Soluțiile oferite de reglementări și limitele acestora	67
1.2.4.1. Categoriile de reglementări	67
1.2.4.2. Necesitatea reglementărilor	68
1.2.4.3. Limite ale reglementărilor.....	70
1.2.4.4. Modalități de analiză a reglementărilor.....	75

Capitolul 2

Controverse conceptuale în materie de independență	77
2.1. Dificultăți în definirea conceptului.....	77
2.2. Interferența cu alte concepte	80
2.2.1. Imparțialitate	80
2.2.2. Nepărtinire.....	80
2.2.3. Obiectivitate.....	81
2.2.4. Integritate	81
2.2.5. Independență.....	82
2.3. Niveluri de conceptualizare	83
2.3.1. Independența profesiei, societății de audit și profesionistului	84
2.3.2. Independență organizațională și independență operațională	86
2.3.3. Independența informațională și independența epistemică	87
2.3.4. Niveluri de conceptualizare	87
2.4. Perspective conceptuale	88
2.4.1. Independența ca separare	88
2.4.2. Independența ca lipsă a dependenței.....	89
2.4.3. Independența ca absență a conflictelor de interese	89
2.4.5. Independența ca proces moral-cognitiv	90
2.4.6. Perspective conceptuale	91
2.5. Rolul independenței.....	92
2.5.1. Independența ca legitimare.....	92
2.5.2. Independența ca valoare fundamentală a profesiei.....	95
2.5.3. Independența drept constrângere externă	96
2.5.4. Independența drept componentă-cheie a costului capitalului	96
2.5.5. Independența și calitatea auditului	97
2.5.6. Independența și competența auditorului	98
2.5.7. Independența ca imposibilitate	99
2.6. Definiția conceptului în viziunea reglementărilor.....	103
2.6.1. Independența în reglementările internaționale	103
2.6.2. Independența în reglementările la nivelul Uniunii Europene.....	105
2.6.3. Independența în reglementările din Statele Unite ale Americii	108
2.7. Propunere pentru o definiție și un cadru conceptual	109

Capitolul 3

Controverse în implementarea independenței	119
3.1. Presiuni și interacțiuni din perspectiva teoriei agenției.....	119
3.1.1. Fundamente ale teoriei agenției	119
3.1.2. Teoria agenției în auditul financiar	121
3.2. Presiuni și interacțiuni din perspectiva teoriei riscurilor	123
3.2.1. Riscurile privind independența	123
3.2.2. Modelul lui Shockley	124
3.2.3. Modelele lui Mock et al. și Johnstone et al.	127
3.3. Presiuni și interacțiuni din perspectiva teoriei cvasirentelor.....	132
3.3.1. Modelul lui DeAngelo (1981)	132
3.3.2. Modelul lui Lee și Gu (1998).....	135
3.3.3. Modelul lui Magee și Tseng (1990)	135
3.3.4. Modelul lui Kanodia și Mukherji (1994)	136
3.3.5. Modelul lui Schatzberg și Sevcik (1994)	137
3.3.6. Modelul lui Gigler și Penno (1995).....	137
3.3.7. Modelul lui Ostrowski și Söder (1999)	138
3.3.8. Modelul lui Stefani (2002).....	138
3.4. Presiuni și interacțiuni din perspectiva teoriei contractului	139
3.4.1. Contractul auditor-companie auditată.....	139
3.4.2. Contractul social.....	141
3.5. Presiuni și interacțiuni în viziunea reglementărilor	142
3.5.1. Amenințarea generată de interesul propriu și de intimidare	143
3.5.2. Amenințarea generată de autorevizuire	143
3.5.3. Amenințarea generată de favorizare	144
3.5.4. Amenințarea generată de familiaritate.....	144
3.6. Presiuni și interacțiuni din noi perspective	144
3.6.1. Perspectiva conceptului de arenă	144
3.6.2. Perspectiva sociologică	150
3.6.3. Perspectiva strategică	158
3.7. Propunere pentru un model conceptual	165

Capitolul 4

Reglementări la nivel european, internațional, nord-american și național	173
4.1. Normalizare în Uniunea Europeană.....	173
4.1.1. Autoritățile de reglementare	173

4.1.2. Evoluția în timp a reglementărilor	174
4.1.2.1. Directivele a IV-a, a VII-a și a VIII-a ale Consiliului Europei.....	175
4.1.2.2. Cartea Verde a Comisiei Europene (1996).....	175
4.1.2.3. Recomandarea Comisiei Europene (2002).....	176
4.1.2.4. Propunerea de modernizare a Directivei a VIII-a.....	176
4.1.2.5. Recomandarea Comisiei privind asigurarea calității externe pentru auditorii statutari și firmele de audit care auditează entități de interes public	177
4.1.2.6. Recomandarea Comisiei privind limitarea răspunderii civile a auditorilor	178
4.1.2.7. Reacția la criza economico-financiară.....	180
4.1.2.8. Reforma în audit	181
4.2. Normalizare la nivel internațional.....	184
4.2.1. International Federation of Accountants (IFAC)	184
4.2.1.1. Standardele Internaționale de Audit (ISA)	187
4.2.1.2. Codul de Etică pentru Profesioniștii Contabili IFAC	188
4.2.2. Fédération des Experts Comptables Européens (FEE)	190
4.3. Normalizare în Statele Unite ale Americii	193
4.3.1. Reglementările pieței de capital	193
4.3.2. Reglementările Securities and Exchange Commission (SEC).....	195
4.3.2.1. Structura și sarcinile SEC	195
4.3.2.2. Reglementările din Regulation S-X, 17 CFR § 210.2-01	197
4.3.3. Reglementările American Institute of Certified Public Accountants (AICPA)	198
4.3.4. Sarbanes-Oxley Act.....	200
4.3.5. Reglementările Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB)	200
4.3.6. Reglementările Independence Standards Board (ISB)	201
4.4. Normalizare în plan național.....	202

Capitolul 5

Soluții actuale propuse de normalizatorul european, internațional

și nord-american.....	211
5.1. Limitări privind demiterea auditorului.....	211
5.1.1. Reglementări UE.....	211
5.1.2. Reglementări internaționale	212
5.1.3. Reglementări nord-americane	213

5.2. Restricționarea activității de promovare a serviciilor profesionale.....	213
5.2.1. Reglementări UE.....	213
5.2.2. Reglementări internaționale	213
5.2.3. Reglementări nord-americane	214
5.3. Stabilirea unui nivel maxim al onorariilor de la un client	215
5.3.1. Reglementări UE.....	215
5.3.2. Reglementări internaționale	215
5.3.3. Reglementări nord-americane	217
5.4. Rotația externă a auditorului	217
5.4.1. Reglementări UE.....	217
5.4.2. Reglementări internaționale	219
5.4.3. Reglementări nord-americane	219
5.5. Rotația internă a auditorului.....	219
5.5.1. Reglementări UE.....	219
5.5.2. Reglementări internaționale	220
5.5.3. Reglementări nord-americane	222
5.6. Publicarea onorariilor.....	223
5.6.1. Reglementări UE.....	223
5.6.2. Reglementări internaționale	224
5.6.3. Reglementări nord-americane	225
5.7. Limitarea prestării serviciilor altele decât auditul	225
5.7.1. Reglementări UE.....	225
5.7.2. Reglementări internaționale	228
5.7.3. Reglementări nord-americane	229
Bibliografie	231
Lista figurilor	249
Lista tabelor.....	250
Lista abrevierilor	251